

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1640

Vragen van het lid **Jasper van Dijk** (SP) aan de Minister-President over *zijn «ideeën» over Schengen en de herinvoering van grenscontroles* (ingezonden 24 december 2019).

Antwoord van Staatssecretaris **Broekers-Knol** (Justitie en Veiligheid), mede namens de Minister-President (ontvangen 5 februari 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 1324.

Vraag 1, 2

Wanneer zijn de open grenzen van Schengen voor u niet langer houdbaar?¹ Wat voor «ideeën» heeft u over alternatieven voor Schengen, indien de Europese buitengrenzen onvoldoende worden bewaakt?

Antwoord 1, 2

Het vrij verkeer van personen en goederen is een belangrijke verworvenheid van de Europese Unie. Lidstaten hebben in lijn met het Schengen acquis mogelijkheden om maatregelen te nemen ten aanzien van controles aan de binnen- en buitengrenzen. Zo is tijdelijke invoering van het grenstoezicht aan de binnengrenzen op grond van strikte criteria en onder specifieke omstandigheden mogelijk als er sprake is van een ernstige bedreiging van de openbare orde of binnenlandse veiligheid. Criteria hiervoor zijn vastgesteld in de Schengengrenscodex. Enkele lidstaten hebben momenteel grenscontroles aan (een deel van) hun binnengrenzen ingevoerd. Invoeren van binnengrenscontroles is echter een ultiem middel, wat op dit moment voor Nederland niet aan de orde is. Het kabinet zet zich er juist voor in om te voorkomen dat we in die situatie geraken. Nederland maakt al jaren effectief gebruik van de mogelijkheid om Mobiel Toezicht Veiligheid (MTV)-controles uit te voeren aan de binnengrenzen, bijvoorbeeld in de binnengrensgebieden met België en Duitsland.

Het kabinet onderstreept dat allereerst de buitengrensbewaking, die essentieel is voor het functioneren van het Schengengebied, verder moet worden verbeterd. Migranten die binnen de EU doorreizen (de zogenaamde secundaire migratiestromen) zetten het asielsysteem in de lidstaten van bestemming onder druk. Een effectief, goed functionerend gemeenschappelijk Europees asielsysteem (GEAS) is daarom van essentieel belang voor een goed

¹ de Telegraaf, 21 december 2019, <https://www.telegraaf.nl/nieuws/711021978/premier-mark-rutte-schengen-in-gevaar>

functionerend Schengengebied. Dit is ook beschreven in de beleidspaper over de prioriteiten van Nederland ten aanzien van de Europese Unie voor de jaren 2019–2024 op het gebied van migratie.² Een hervormd GEAS met effectievere procedures aan de buitengrenzen, inclusief terugkeer, moet ervoor zorgen dat de primaire instroom wordt beperkt en secundaire migratie wordt voorkomen. Lidstaten hebben hiervoor een gezamenlijke verantwoordelijkheid en worden hierbij ondersteund door de agentschappen Frontex en EASO. Dat betekent dat alle lidstaten zich aan de Europese wet- en regelgeving moeten houden. Het kabinet stelt dit voortdurend zowel bilateraal als in EU verband aan de orde.

Kernvraag daarbij is hoe de huidige patstelling bij de hervorming van het GEAS te doorbreken. Zoals ook in het verslag van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 2 en 3 december jl. is vermeld, pleit Nederland voor een kordate aanpak van de verschillende tekortkomingen van het GEAS, inclusief de noodzaak van betere implementatie van bestaande regelgeving. Nederland stelt zich op het standpunt dat lering moet worden getrokken uit de eerdere onderhandelingen en lidstaten elkaars zorgen en prioriteiten moeten erkennen alvorens met perspectief op succes kan worden gesproken over nieuwe voorstellen van de Commissie.

Vraag 3

Waarover bent u in gesprek met de Franse president Macron? Kunt u uw inzet zo nauwkeurig mogelijk aan de Tweede Kamer doen toekomen?

Antwoord 3

Nederland en Frankrijk signaleren beide de relatie tussen het functioneren van het GEAS en het functioneren van de Schengenzone en zijn met elkaar in gesprek over de beleidsconsequenties. Gesproken wordt over met name de verbetering van het functioneren van het GEAS en de Schengenzone en hoe de huidige patstelling in de hervorming van het GEAS ware te doorbreken.

Vraag 4

Deelt u de mening dat parlementaire controle onmogelijk wordt als u uw «ideeën» over Schengen niet openbaar maakt?

Antwoord 4

Net als voor alle andere Europese onderwerpen wordt uw Kamer, conform de geldende procedureafspraken, altijd voorafgaand aan bijeenkomsten in Raadskader geïnformeerd over het voorgenomen kabinetsstandpunt via de geannoteerde agenda. Op verzoek kan deze geannoteerde agenda voorafgaand aan de Raadsbijeenkomst worden besproken in een Algemeen Overleg of, in geval van een Europese Raad, in een plenair debat. Nadien wordt uw Kamer te allen tijde voorzien van een verslag. Daarnaast wordt uw Kamer ten aanzien van nieuwe Commissievoorstellen voorzien van een kabinetsappreciatie in het zogenaamde BNC-fiche.

² Kamerstuk 21 501-20, nr. 1450 (bijlage 882153).